

Handleiding Auris Eigenwijzer

Inhoudsopgave

<u>Inhoudsopgave</u>	<u>1</u>
<u>Introductie</u>	<u>2</u>
<u>Overzicht materialen</u>	<u>3</u>
<u>Aan de slag</u>	<u>4</u>
<u>Sessie 1 – Introductie + personalisatie</u>	<u>6</u>
<u>Sessie 2 – Dit kan ik goed</u>	<u>9</u>
<u>Sessie 3 – Dit vind ik nog moeilijk</u>	<u>12</u>
<u>Sessie 4 – Dit helpt mij</u>	<u>16</u>
<u>Vervolg</u>	<u>19</u>
<u>Wekelijkse check-in leerkracht</u>	<u>19</u>
<u>Meer strategieën uitwerken</u>	<u>19</u>
<u>Een strategie herhalen/verdiepen</u>	<u>19</u>
<u>Personaliseren</u>	<u>20</u>
<u>Materialen bestellen/aanvullen</u>	<u>22</u>
<u>Veelgestelde vragen</u>	<u>23</u>
<u>Achtergrondinformatie</u>	<u>24</u>
<u>Colofon</u>	<u>25</u>

Introductie

Dit is de handleiding voor de Auris Eigenwijzer. De Eigenwijzer is een kindvriendelijk hulpmiddel voor gesprekken met basisschoolkinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS). Met visueel materiaal en werkbladen praat en oefen je samen met het kind. Jullie praten over wat het kind goed kan, wat moeilijk is met taal en wat helpt op school en daarbuiten.

De Eigenwijzer is ontwikkeld voor ambulante dienstverleners. Daarnaast is er een pilot gestart om te onderzoeken of de Eigenwijzer ook geschikt is voor het speciaal onderwijs en Auris Zorg.

De basis van de Eigenwijzer is een persoonlijke map waarin je samen met het kind vanuit hun beleving de verschillende elementen vastlegt. Het kind begint met een (bijna) lege map. In ongeveer 4 sessies van ieder 3 kwartier leg je samen de basis voor het gebruik van de Eigenwijzer. Daarna kun je deze map gebruiken tijdens de begeleiding van het kind, wanneer dat nodig is.

De Eigenwijzer is van het kind. Dat betekent dat deze bewaard wordt in hun eigen laatje. Om het oefenen zoveel mogelijk aan te moedigen is het van belang om ook de leerkracht bij het implementeren van de Eigenwijzer te betrekken.

De Eigenwijzer helpt het kind te vertellen over wat het goed kan, wat het nog moeilijk vindt en wat daarbij helpt en daarmee te oefenen. De Eigenwijzer is dus ook heel geschikt om ouders mee te nemen in waar jullie mee bezig zijn, of bij de transfer naar een nieuwe leerkracht of school.

In deze handleiding vind je alle informatie die je nodig hebt om met de Eigenwijzer aan de slag te gaan.

Veel plezier!

Overzicht materialen

Klapper met 4 tabbladen en praatplaat

Werkbladen

Werkbladen 'dit kan ik goed'

Werkbladen 'dit vind ik nog moeilijk'

Werkbladen 'dit oefen ik'

Gesprekskaarten

Krachtkaarten

Uitdagingkaarten

Hulpkaarten

Dit helpt mij

Zo kun je me helpen

Structuurkaarten

Stickervellen

Stickervel 'Krachten'

Stickervel 'Uitdagingen'

Stickervel 'Dit helpt mij'

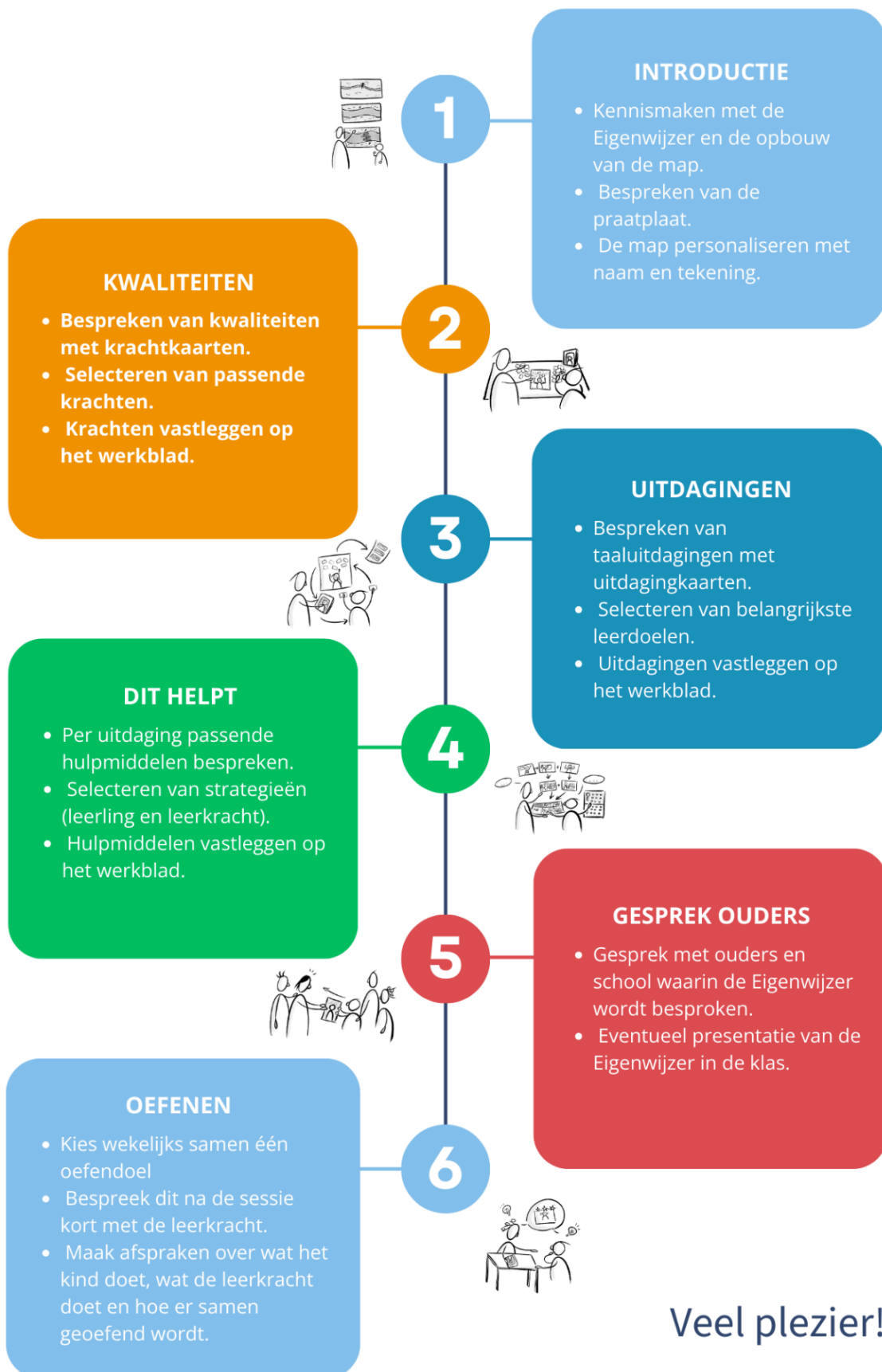
Aan de slag

Aandachtspunten bij gebruik van de Eigenwijzer

- De Eigenwijzer is voor kinderen vanaf groep 4 tot en met de eerste klassen van de middelbare school.
- Kijk altijd wat het kind nodig heeft. Pas je taal aan aan de leeftijd en het niveau van het kind.
- De Eigenwijzer is maatwerk. Kijk goed wat wel en niet bij de leerling past. Pas het aan als dat nodig is.
- Spreek vooraf af of je het woord TOS gebruikt. Je kunt ook andere woorden gebruiken, zoals taaluitdagingen, taalmoeilijkheden of taalontwikkelingsachterstand (TOA). Stem dit altijd af met de betrokkenen.
- Zet in het document geen foto's of namen van andere kinderen. Dit is belangrijk vanwege de AVG. Doe dit alleen als ouders toestemming geven.

Vorbereiding

- Leg de Eigenwijzer eerst uit aan de leerkracht en aan het kind.
- Kies voor elke sessie alvast de kaartjes die je nodig hebt.
- Zorg dat je genoeg stickervellen hebt voor de kaartjes die je die week gebruikt.
- In de handleiding staan voorbeeldteksten. Pas deze aan aan het niveau van het kind als dat nodig is.

Veel plezier!

Sessie 1 – Introductie + personalisatie

Benodigheden

- Map
- Praatplaat
- Tabblad 'dit ben ik'

1. Eigenwijzer laten zien (5 minuten)

Werkwijze

- Begin de sessie zoals je altijd doet
- Introduceer de map en laat hem zien
- Leg elk tabblad kort uit

Voorbeeld Uitleg

Pak de map erbij

Dit is jouw Eigenwijzer. Hij is nu nog leeg, maar we gaan hem samen vullen. Achter dit tabblad gaan we verzamelen wie jij bent: wat je goed kunt en wat je moeilijk vindt. En daar is ook ruimte om pagina's toe te voegen voor dingen waar je trots op bent. Een tekening die je hebt gemaakt, of een foto van een voetbal trofee.

Achter het tabblad 'Deze week' gaan we elke week een andere pagina doen. We kiezen iets uit waar je de hele week actief mee aan de slag gaat in de klas, samen met de juf of meester.

Bij het tabblad 'Dit helpt mij' vind je dingen die je zelf kunt doen en waar anderen je mee kunnen helpen om taal wat makkelijker te maken. En bij hulpmiddelen vind je dingen die je erbij kunt pakken om het makkelijker te maken voor jezelf.

2. Gesprek adhv praatplaat (10 minuten)

Werkwijze

- Licht de praatplaat toe
- Voer een kort gesprek over de praatplaat

Voorbeeld Uitleg

Pak de praatplaat erbij

Bij afbeelding 1: We gebruiken taal om een verbinding met iemand anders te maken. Daar moet je altijd een eerste stap voor zetten. Voor de meeste mensen is dat een kleine stap. Dat kun je bijvoorbeeld zien als een weiland met een greppel. Daar stap je makkelijk overheen.

Bij afbeelding 2: Maar soms is die greppel veel breder. Het lijkt dan meer op een sloot of een wilde rivier. Daar stap je niet zomaar overheen.

Bij afbeelding 3: Met de Eigenwijzer zoeken we naar stapstenen. Die stapstenen leggen we in het water, zodat je makkelijker naar de overkant kunt.

Jij kunt stapstenen leggen vanaf jouw kant. Maar je kunt ook aan anderen vragen om stapstenen te leggen vanaf hun kant. Zo zorgen jullie samen dat jij makkelijker naar de overkant komt.

3. Personaliseren (10 minuten)

Werkwijze

- Schrijf de naam op de voorkant en zijkant van de map
- Maak de superheld-tekening op het eerste tabblad

Voorbeeld Uitleg

Vanaf nu is deze map van jou, dus we gaan je naam erop schrijven. Zal ik dat voor je doen?

Schrijf de naam op de map.

Dit tabblad gaat over jou: 'Dit ben ik'. Wat zie je allemaal op deze tekening? De poppetjes hebben een superheld getekend. En hier is nog ruimte in de tekening. Vind je het leuk om een tekening van jezelf daar te maken als superheld?

Je kunt de opdracht aanpassen aan wat jij en het kind fijn vinden. Het kind kan zelf tekenen, maar je kunt dat ook voor het kind doen.

4. Afronding (5 minuten)

Werkwijze

- Blik terug op de les
- Geef de opdracht om de map aan de leerkracht te laten zien deze week

Voorbeeld Uitleg

Wat vond je ervan? Weet je nog wat het verhaal is bij de praatplaat? Zullen we afspreken dat je deze week de map alvast aan je juf of meester laat zien?

Sessie 2 – Dit kan ik goed

Benodigheden

- Krachtkaarten
- Structuurkaarten (ja / nee / misschien)
- Map
- Tabblad 'Dit ben ik'
- Stickervel 'Krachten'
- Werkblad 'Dit kan ik goed'

1. Terugblik (5 minuten)

Werkwijze

- Blik terug op de vorige sessie
- Vraag of het kind de map heeft laten zien aan de leerkracht

Voorbeelduitleg

Vorige keer zijn we begonnen met jouw Eigenwijzer. We hebben gekeken wie jij bent en wat deze map voor jou gaat doen. Weet je dat nog?

Heb je de map deze week al laten zien aan je juf of meester? Hoe was dat voor je? Neem kort de tijd om te luisteren en bevestig het antwoord, zonder te oordelen.

Vandaag gaan we verder met het tabblad 'Dit ben ik'. We gaan kijken naar iets heel belangrijks: de dingen waar jij goed in bent.

2. Gesprek aan de hand van kaartjes (15 minuten)

Werkwijze

- Leg de krachtkaarten uit
- Bespreek samen welke krachten bij het kind passen
- Gebruik de structuurkaarten ja / nee / misschien

Voorbeelduitleg

We gaan nu kijken naar de dingen waar jij goed in bent. Dat noemen we krachten. Iedereen heeft krachten, maar soms zie je ze zelf niet zo goed. Daarom doen we dit samen.

Leg de structuurkaartjes ja, nee en misschien voor het kind neer.

Je ziet hier drie kaartjes: ja, nee en misschien.

- *Ja betekent: dit past echt bij mij.*
- *Nee betekent: dit past niet bij mij.*
- *Misschien betekent: dat je nog twijfelt en er nog even over na wil denken.*

Ik laat straks steeds een kracht kaartje zien. Dan mag jij kiezen bij welk kaartje hij hoort. Er is geen goed of fout antwoord. Het gaat erom wat jij voelt en denkt.

Laat één voor één (of in kleine groepjes) de krachtkaarten zien.
Geef ruimte voor toelichting en stel open vragen, zoals:

- *Kun je een voorbeeld bedenken?*
- *Wanneer merk je dit bij jezelf?*
- *Is dit op school, thuis of bij het spelen?*

Tip: kies vooraf een paar kaarten die passen bij de leeftijd van het kind en bij de vraag waar jullie aan werken. Zo blijft het overzichtelijk.

3. Selectie en stickers (10 minuten)

Werkwijze

- Kies samen de bijpassende krachten
- Plak de stickers op het werkblad 'Dit kan ik goed'

Voorbeelduitleg

We hebben net samen gekeken naar wat jij allemaal goed kan. Dat zijn jouw krachten. Die gaan we nu verzamelen op dit werkblad: 'Dit kan ik goed'.

Pak het stickervel met de krachten en het werkblad erbij.

Dit zijn dezelfde krachten die we net hebben besproken. We gaan samen zoeken naar de stickers die bij jou passen. Jij mag ze zelf plakken op het werkblad.

Neem de tijd tijdens het plakken en benoem wat je ziet.

Wat voel je nu je al deze krachten bij elkaar ziet?

Zie je hoeveel dingen jij al goed kan?

Zijn er krachten waar je extra trots op bent?

4. Afronding (5 minuten)

Werkwijze

- Blick terug op de les
- Leg uit wat er met het werkblad gebeurt
- Maak de brug naar de volgende sessie

Voorbeelduitleg

Vandaag heb je heel goed nagedacht over jezelf en over wat jij allemaal kan. Dat is best knap, want soms is dat lastiger dan zeggen wat je moeilijk vindt.

Dit werkblad stoppen we achter het tabblad 'Dit ben ik' in jouw map. Zo kunnen jij en anderen altijd terugzien waar jij goed in bent.

De volgende keer gaan we kijken naar de dingen met taal die jij lastig vindt. Voor nu is het fijn om te onthouden hoeveel dingen jij al goed kan.

Sessie 3 – Dit vind ik nog moeilijk

Benodigheden

- Uitdagingkaarten
- Structuurkaarten (vaak / soms / nooit + uitleg over TOS: taal begrijpen / taal gebruiken / taal begrijpen en gebruiken)
- Emotiekaarten Auris
- Map
- Tabblad 'Dit ben ik'
- Stickervel uitdagingen
- Werkblad 'Dit vind ik nog moeilijk'

1. Terugblik (5 minuten)

Werkwijze

- Blik terug op de vorige sessie
- Vraag of het kind zijn/haar kwaliteiten aan iemand heeft laten zien

Voorbeelduitleg

Vorige keer hebben we samen gekeken naar de dingen waar jij goed in bent. We hebben jouw krachten verzameld in de map. Weet je dat nog?

Heb je deze week aan iemand laten zien waar jij goed in bent? Bijvoorbeeld aan je juf, meester of iemand thuis?

Hoe was dat voor je?

Vandaag gaan we verder met het tabblad 'Dit ben ik'. We gaan kijken naar de dingen die je nog lastig vindt.

2. Gesprek aan de hand van kaartjes (10 minuten)

Werkwijze

- Leg de uitdagingkaarten uit
- Leg kort uit wat TOS betekent
- Bespreek samen welke uitdagingen bij het kind passen
- Gebruik de structuurkaarten vaak / soms / nooit
- Koppel emotiekaartjes aan de uitdagingen

Voorbeeld Uitleg

We gaan nu kijken naar dingen die je nog moeilijk vindt. Dat noemen we uitdagingen. Iedereen heeft uitdagingen, en dat is oké. Juist door ze te kennen, kunnen we kijken wat jou kan helpen.

Pak de kaart met uitleg over TOS erbij.

Je hebt TOS. Dat betekent dat je soms moeite hebt met het begrijpen van taal, met het gebruiken van taal, of met allebei. Vandaag gaan we samen ontdekken hoe dat er voor jou uitziet. Waar loop jij het meest tegenaan?

Leg de structuurkaartjes vaak, soms en nooit neer.

Ik laat straks steeds een uitdagingkaart zien. Jij mag aangeven of dit voor jou iets is wat:

- *vaak lastig is,*
- *soms lastig is,*
- *of eigenlijk nooit lastig is.*

Er is geen goed of fout. Het gaat om hoe het voor jou voelt.

Laat per kaart ruimte voor uitleg en stel ondersteunende vragen, zoals:

- *Wanneer merk je dit?*
- *Is dit vooral op school, thuis of bij het spelen?*
- *Wat gebeurt er dan?*

Pak de emotiekaarten van Auris erbij.

Soms voel je ook iets bij iets wat lastig is. Kun je met een emotiekaart laten zien hoe je je voelt als dit gebeurt?

3. Keuze van uitdagingen (leerdoelen) (5 minuten)

Werkwijze

- Kies samen maximaal 5 uitdagingen
- Benoem dat dit een eerste selectie is

Kies samen met het kind **maximaal 5 uitdagingen**. Deze vormen de eerste leerdoelen en sluiten aan bij het stickervel. Later kunnen jullie altijd uitdagingen toevoegen of vervangen.

Voorbeeld Uitleg

We hebben nu naar veel kaartjes gekeken. We gaan er samen een paar uitkiezen die voor jou het belangrijkste zijn om mee te beginnen. Dat betekent niet dat de andere niet belangrijk zijn, maar we kunnen niet alles tegelijk doen.

4. Selectie en stickeren (10 minuten)

Werkwijze

- Plak de gekozen uitdagingen op het werkblad
- Laat het kind zoveel mogelijk zelf doen

Voorbeeld Uitleg

Pak het stickervel met de uitdagingen en het werkblad 'Dit vind ik nog moeilijk' erbij.

Dit zijn de uitdagingen die we net samen hebben gekozen. Jij mag de stickers op het werkblad plakken.

Neem tijdens het plakken de tijd om te benoemen wat er gebeurt.

Als je hiernaar kijkt, wat valt je dan op?

Zijn er dingen waarvan je denkt: dit zou ik graag willen leren?

4. Afronding (5 minuten)

Werkwijze

- Benoem de inzet van het kind
- Leg uit wat er met het werkblad gebeurt
- Maak de brug naar de volgende sessie

Voorbeeld Uitleg

Vandaag heb je heel goed nagedacht over dingen die voor jou lastig zijn. Dat is niet makkelijk, en toch heb je het gedaan. Dat is knap.

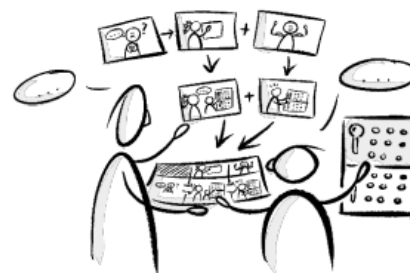
Dit werkblad stoppen we ook achter het tabblad 'Dit ben ik'. Zo horen jouw krachten én jouw uitdagingen allebei bij jou.

De volgende keer gaan we kijken wat jou kan helpen bij deze uitdagingen. Welke stapstenen we kunnen neerleggen, zodat taal stap voor stap makkelijker wordt.

Sessie 4 – Dit helpt mij

Benodigheden

- Hulpkaarten
- Map
- Tabblad 'Dit helpt mij'
- Werkblad 'Dit helpt mij'
- Stickervel uitdagingen
- Stickervel 'Dit helpt mij'

Terugblik (5 minuten)

Werkwijze

- Blik terug op de vorige sessie
- Vraag of het kind de uitdagingen aan iemand heeft laten zien

Voorbeeld Uitleg

Vorige keer hebben we gekeken naar dingen die je lastig vindt met taal. We hebben samen gekozen wat nu voor jou het belangrijkste is om aan te werken.

Heb je deze uitdagingen deze week al laten zien aan je juf, meester of iemand thuis? Hoe voelde dat?

*Vandaag gaan we kijken naar **wat jou kan helpen** bij deze uitdagingen. Zo kunnen we samen stapjes bedenken waardoor taal makkelijker wordt.*

Gesprek aan de hand van kaartjes (15 minuten)

Werkwijze

- Bepaal vooraf of je één uitdaging per sessie uitwerkt of meerdere uitdagingen tijdens deze sessie
- Kies vooraf welke hulpmiddelen kunnen helpen bij elke uitdaging.
- Sorteert de kaartjes per uitdaging
- Werk steeds 1 uitdaging tegelijk uit
- Maak onderscheid tussen:
  - wat het kind zelf kan doen
  - wat de leerkracht (of anderen) kan doen

Voorbeeld uitleg

Soms passen er meerdere strategieën bij één uitdaging. Kies daarom vooraf een paar opties waaruit het kind kan kiezen.

Nu gaan we ontdekken welke dingen jou kunnen helpen als iets moeilijk is met taal. Dat noemen we hulpmiddelen of strategieën.

We kijken steeds naar een uitdaging tegelijk. Daarbij kijken we naar twee dingen:

- *wat jij zelf kunt doen, en wat anderen kunnen doen om jou te helpen, bijvoorbeeld de juf of meester.*

Pak de kaartjes erbij.

Op deze kaarten staan manieren die jou kunnen helpen. Soms is dat een extra uitleg, soms een hulpmiddel, en soms een handig trucje.

Neem de tijd om samen te praten over de keuzes. Betrek hierbij ook de kwaliteiten van het kind.

Wat kun jij al goed? Hoe helpt dat jou bij deze uitdaging?

Selectie en stickeren (10 minuten)

Werkwijze

- Plak per uitdaging de gekozen hulpmiddelen op het werkblad
- Laat het kind zoveel mogelijk zelf doen

Voorbeeld Uitleg

Pak het stickervel met de uitdagingen, de hulpmiddelen en het werkblad 'Dit helpt mij' erbij.

Dit zijn de hulpmiddelen die we net samen hebben gekozen. Jij mag de stickers op het werkblad plakken, bij de juiste uitdaging.

We doen dit rustig, één voor één.

Neem tijdens het plakken de tijd om te benoemen wat zichtbaar wordt.

*Wat zie je aan de kaartjes die je hebt gekozen?
Helpt dit jou om taal makkelijker te maken?*

4. Afronding (5 minuten)

Werkwijze

- Bespreek kort de inzet van het kind
- Sluit positief af en kijk vooruit

Voorbeeld Uitleg

Vandaag hebben we gekeken hoe jij hulp kunt krijgen bij taal. We hebben samen stapstenen gekozen die jou helpen bij wat jij moeilijk vindt.

Nu is jouw Eigenwijzer bijna compleet. Je hebt laten zien:

- *wat je goed kunt,*
- *wat je lastig vindt,*
- *en hoe jij het liefst geholpen wilt worden.*

Neem deze map deze week mee en laat hem zien aan je juf, meester of iemand thuis. Je mag daar trots op zijn: dit is jouw Eigenwijzer. Jij weet nu veel beter wat je kunt en wat jou helpt.

De volgende keer kijken we samen hoe het gaat met deze stapstenen. We kijken ook of we nog iets moeten veranderen of toevoegen.

Vervolg

Gesprek met ouders en leerkracht

Na het afronden van de Eigenwijzer is er een gesprek met de ouders en met school. In dit gesprek laten jullie de Eigenwijzer zien en leggen jullie uit wat erin staat. Vertel ook aan school: na dit gesprek is het hun taak om ervoor te zorgen dat de Eigenwijzer meegaat als het kind een nieuwe leerkracht krijgt of naar een andere school gaat.

Soms kun je de Eigenwijzer ook samen met de leerling aan de klas laten zien. Het kind kan dan vertellen wat het leert en wat het nodig heeft. Deze presentatie kan ook samen met de training 'Ervaar TOS met mij' van Auris.

Wekelijkse check-in leerkracht

Elke week kies je samen met het kind één 'Dit helpt mij'-werkblad dat die week extra aandacht krijgt. Zo heeft het kind een duidelijk doel om mee te oefenen.

Dit helpt ook om de leerkracht te betrekken. Spreek af dat de leerkracht elke week na de begeleidingssessie kort met het kind praat. Ze kijken samen bij het tabblad 'Deze week' en bespreken het werkblad.

Ze praten over:

- wat het kind zelf kan doen,
- hoe de leerkracht kan helpen,
- en hoe ze daar die week samen mee oefenen.

Meer strategieën uitwerken

Na sessie 4 heb je samen met het kind voor één uitdaging een strategie uitgewerkt. Dat hebben jullie gedaan met een 'Dit helpt mij'-werkblad en stickers. Na sessie 4 gaan jullie hier zelf mee verder.

Een strategie herhalen/verdiepen

Op een moment staat het tabblad 'Dit helpt mij' vol met de belangrijkste strategieën. Het is belangrijk om die strategieën regelmatig te oefenen, zodat het kind ze blijft gebruiken.

Wissel daarom af welke strategie je bij het tabblad 'Deze week' legt. Laat ook oude strategieën regelmatig terugkomen.

Personaliseren

De Eigenwijzer helpt het kind om zelf de regie te nemen over de TOS. Dat gaat beter als de Eigenwijzer echt van het kind voelt.

Naast samen stickeren en de naam op de map schrijven, kun je in de eerste vier sessies (en later als dat nodig is) extra dingen doen om de map meer van het kind te maken. Moedig het kind ook aan als het zelf stickers wil plakken of de map op een andere manier wil versieren.

Voeg ook persoonlijke pagina's toe achter het tabblad 'Dit ben ik'.

Opdrachten op de tabbladen

Op elk tabblad staat een opdracht. Het kind kan die opdracht alleen doen, of samen met jou. Zo maakt het kind de Eigenwijzer steeds meer eigen.

Kijk daarbij goed naar wat bij het kind past. Misschien wil het kind er graag mee aan de slag. Misschien heeft het kind er weinig interesse in.

Kijk af en toe hoe de tabbladen eruitzien. Vraag er eens naar. Maak soms in de sessie tijd om er samen aan te werken.

Tekeningen

Tekent het kind graag? Gebruik dan een 'Dit kan ik goed!'-kaartje om het gesprek te starten. Vraag door naar voorbeelden en naar hoe het kind zich voelt.

Gebruik dit daarna om een idee te geven voor een tekening. Laat het kind tekenen op A5-formaat, zodat de tekening later in de map kan. Je kunt er ook een korte titel boven schrijven. Zo zie je beter waar de tekening over gaat (bijvoorbeeld een kwaliteit of interesse).

Uitdagingen

Je kunt ook een A5-opdracht meegeven. Dat is een leuke manier om minder met praten en taal bezig te zijn. Het kind doet een opdracht met een A5-papiertje. Daarna gaat het papiertje ook in de map. Kies opdrachten die passen bij het kind.

Voorbeelden van A5-opdrachten:

- Maak een afdruk van je (nieuwe) schoen op dit papier.
- Probeer alle kleurpotloden uit op dit papier.
- Probeer dit papiertje van zo ver mogelijk weg te raken met een bal (bijvoorbeeld een voetbal, tennisbal of basketbal).
- Vouw dit papiertje tot jouw allerbeste vliegtuigje.
- Leg dit papiertje op het aanrecht tijdens het bakken. Probeer zoveel mogelijk vlekken te maken.
- Teken op dit papiertje de omtrek van jouw hand en de hand van je beste vriend(in).
- Gebruik dit papiertje in een bouwwerk van LEGO.

Aanvullende materialen

Extra materialen kunnen helpen om de Eigenwijzer beter te gebruiken. Ze kunnen ook zorgen voor meer uitleg en verdieping.

Gevoelskaarten van Auris

De gevoelskaarten van Auris helpen kinderen om gevoelens te herkennen en te benoemen. Je kunt de kaarten ook gebruiken om gevoelens te koppelen aan situaties.

www.auris.nl/shop/

Teken je TOS (Deelkracht)

Je kunt ook Teken je TOS van Deelkracht gebruiken. Dit helpt leerlingen om hun eigen TOS beter te begrijpen. Het laat zien:

- wat er anders gaat bij TOS,
- wat de gevolgen kunnen zijn,
- en wat kan helpen.

Dit past goed bij de Eigenwijzer. Het helpt leerlingen om te vertellen wat hen helpt, en waarom.

www.deelkracht.nl/producten/teken-je-tos/

Wie-wat-waar-kaartjes

De Wie-wat-waar-kaartjes kunnen ook helpen om situaties beter te bespreken. Op de kaartjes staan vragen. Die vragen helpen leerlingen om na te denken:

- wanneer iets gebeurt,
- waar het gebeurt,
- en in welke situatie.

Zo worden ervaringen duidelijker en concreter. Dat maakt de stap naar de praktijk makkelijker.

De kaartjes kunnen ook helpen om antwoorden te geven in stappen. Door de plaatjes en vaste volgorde kunnen leerlingen hun gedachten beter ordenen en vertellen.

Auris heeft geen eigen wie-wat-waar kaartjes, maar hieronder een aantal tips voor passende materialen.

www.k2-publisher.nl/praatdomino.html

www.ziezoalmere.nl/webshop/

Veelgestelde vragen

Waar kan ik materialen bij bestellen?

Je kunt de materialen bestellen via de webshop van Auris:

www.auris.nl/shop/

Hoe kan ik de Eigenwijzer gebruiken binnen het SO?

Op dit moment loopt er een pilot om de Eigenwijzer ook geschikt te maken voor het SO. Je mag de huidige versie gebruiken binnen het SO, maar deze is vooral ontwikkeld voor ambulante dienstverlening (AD) in een 1-op-1 setting.

Ga je de Eigenwijzer inzetten binnen het SO? Laat dit dan weten via Eigenwijzer@auris.nl

Is het product ook te gebruiken bij jonge kinderen?

In de toekomst komt er mogelijk een versie voor jonge kinderen.

Op dit moment is de Eigenwijzer ontwikkeld voor leerlingen van groep 4 tot en met 8.

Het programma vraagt om reflectievaardigheden. Je mag het inzetten bij jongere kinderen, maar daar is het product nu niet speciaal voor bedoeld.

Mijn leerling vindt het moeilijk om over zichzelf na te denken. Wat kan ik doen?

Stel gerichte vragen en vraag om voorbeelden. Gebruik de wie-, wat- en waar-vragen en ondersteun deze visueel met kaartjes. Maak het persoonlijk en gebruik herkenbare voorbeelden: wanneer gebeurt dit bij jou wel of niet?

Je kunt ook ondersteunend tekenen om situaties duidelijk te maken.

Komt er een digitale versie van de Eigenwijzer?

Nee, voorlopig komt er geen digitale versie van de Eigenwijzer.

Zoek je iets dat goed past bij het voortgezet onderwijs? Dan kun je werken met de app ComPas (van Deelkracht):

www.deelkracht.nl/projecten/communicatiepaspoort/

Achtergrondinformatie

De Eigenwijzer is gemaakt omdat er in de praktijk een duidelijke behoefte was. Er was te weinig materiaal dat goed paste bij leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS). Het ging vooral om materiaal met plaatjes en visuele steun. In het begin van de ontwikkeling bestond Teken je TOS van Deelkracht nog niet.

Ouders gaven ook aan dat zij het belangrijk vonden dat wat je bespreekt met het kind en de leerkracht, zichtbaar wordt vastgelegd. Deze wensen samen waren de start van de Eigenwijzer.

De teksten op de gesprekskaartjes zijn vooral gemaakt vanuit ervaringen uit de praktijk van de ambulante dienstverlening. Verschillende collega's hebben met de Eigenwijzer gewerkt. Op basis van hun ervaringen is een keuze gemaakt van kwaliteiten, uitdagingen en manieren die kunnen helpen. Waar nodig is dit aangevuld met informatie uit openbare bronnen. De kaartjes gaan vooral over situaties op school. Het kan zijn dat er onderwerpen missen. De Eigenwijzer is daarom niet helemaal compleet. Gebruikers mogen de Eigenwijzer aanvullen met eigen tekeningen of eigen materialen als dat beter past bij de leerling.

Alle tekeningen in de Eigenwijzer zijn door de maker zelf gemaakt. Er is gekozen voor eenvoudige tekeningen die voor veel leerlingen herkenbaar zijn. Daardoor kan het lijken op andere tekeningen die al bestaan. Dat is niet expres. Dat komt doordat eenvoudige vormen vaak op elkaar lijken.

De Eigenwijzer is bedoeld als hulpmiddel bij uitleg over TOS. Het is geen vervanging voor een volledige uitleg of voor behandeling. Voor goede begeleiding is soms extra kennis en hulp nodig. De Eigenwijzer is vooral sterk in het vertalen naar de praktijk. Het helpt leerlingen om strategieën te kiezen en te gebruiken die helpen bij het omgaan met hun TOS.

Colofon

Auris geeft hulp aan iedereen die moeite heeft met horen, spreken of taal. Auris onderzoekt, behandelt, ondersteunt en geeft onderwijs. Wij doen dit passend bij wat nodig is en voor elke leeftijd.

Concept en productidee

Eef van der Heijden

Eigenwijzer@auris.nl

Ontwerp

Studio Tast

www.tast.studio

© Koninklijke Auris Groep, Rotterdam

www.auris.nl

Alle rechten voorbehouden: wil je iets uit deze Eigenwijzer kopiëren, verspreiden of op een andere manier gebruiken? Dan heb je eerst toestemming nodig van Koninklijke Auris Groep. Zonder toestemming mag dit niet.